

2023-11-13 Nr. NV-2776

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1464 TAIS-23-6801(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1225 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 279, 288, 413, 525 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I- 533 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTU		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☒ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Didelio masto gaisrai ar kitos sudėtingos situacijos kelia grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai, jų turtui bei aplinkai, todėl priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos turi būti pasirengusios reaguoti į įvairias grėsmes ir bet kokiais sąlygomis užtikrinti gaisrų gesinimo ir žmonių bei turto gelbėjimo darbus.

Poreikis aiškiai reglamentuoti priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos veiklą, kitų subjektų teises, pareigas ir funkcijas kyla reaguojant į 2021 m. Valstybės kontrolės audito ataskaitoje¹ nurodytus trūkumus organizuojant priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiklą.

Valstybės kontrolė konstatavo, kad šalyje nepakankamai valdoma gaisrų kilimo rizika. Nei viena ministerija joms priskirtose valstybės valdymo srityse ir 76 proc. savivaldybių administracijų neturėjo gaisrų prevencijos programų. Gaisrų prevencijos organizavimas nepakankamai koordinuojamas.

Priešgaisrinės saugos įstatyme nėra nuostatų dėl priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų ne gaisro metu atliekamų gelbėjimo darbų, nors gelbėjimo darbų mastas auga, o nuo 2019 m. gelbėjimo darbai viršija gaisrų gesinimo darbus. Pateikiami Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) gaisrų ir gelbėjimo darbų kitimo duomenys.

	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Gelbėjimo darbų skaičius	11260	11482	11444	11988	12981	13882	14493
Gaisrų skaičius	10041	9394	11848	11507	8846	8333	8410

Ugniagesių komandų tinklo formavimo trūkumai lemia, kad neužtikrinama, jog valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau – VPGT) ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų (toliau – SPT) pajėgos atvyktų per standarte nustatytą laiką į ne mažiau kaip 80 proc. įvykių. Komandų tinklo² formavimas turėtų būti grindžiamas rizikos vertinimu ir objektyviais kriterijais.

Dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistema stokoja efektyvumo. Reikšmingai skiriasi VPGT ir SPT situacija dėl aprūpinimo gaisrų gesinimo ir gelbėjimo technika, įranga, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, ugniagesių kvalifikacija ir kompetencijos, darbo sąlygos. 2023 m. sausio 1 d. Radviliškio rajono savivaldybėje pradėtas įgyvendinti bandomasis modelis, pagal kurį PAGD sutarties pagrindu perėmė

¹ Valstybės kontrolės 2021 m. kovo 22 d. audito ataskaita Nr. VAE-2 „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“

² Ugniagesių komandų tinklą 2023 m. sudarė 275 SPT ugniagesių komandos ir 87 VPGT ugniagesių komandos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Radviliškio r. SPT funkcijas, ugniagesių komandų pastatus ir kitus materialinius išteklius, į PAGD perėjo dirbti iki tol SPT dirbę ugniagesiai. Rengėjų vertinimu, toks modelis pasiteisina, nes dėl darbo organizavimo pokyčių, papildomų investicijų į materialinę bazę, orientacijos į kvalifikacijos tobulinimą reikšmingai stiprėja perduotų ugniagesių komandų parengtis, indėlis į prevencinę veiklą, kas lemia didesnę gyventojų saugumą.

Valstybinę priešgaisrinę priežiūrą vykdančys pareigūnai dalyvauja statybos užbaigimo komisijų veikloje, atliekant eksploatuojamų objektų patikrinimus, tačiau pareigūnams **nesuteikta teisė fiksuoti atitinkamus įrodymus, šalių veiksmus, patikrinimo eigą, nustatytus pažeidimus ir kitą su patikrinimu susijusią informaciją**, kas prisidėtų prie greitesnio ir efektyvesnio kylančių ginčų sprendimo.

Savanorių ugniagesių veiklos organizavimo modelis nėra veiksmingas. Įteisintas toks savanorių ugniagesių veiklos organizavimo modelis, kai savanorių ugniagesių veiklą iš esmės organizuoja biudžetinės įstaigos – SPT, o ne nevyriausybinų organizacijų sektorius. Valstybės kontrolės duomenimis, 2019 m. šalyje buvo 1374 savanoriai ugniagesiai, dalyvaujantys gesinant gaisrus, iš kurių tais metais gesinti gaisrų faktiškai vyko 382 (28 proc.). Situacija iš esmės nepasikeitė ir po 2019 m. Siekiant rezultatyviai panaudoti savanorių ugniagesių pajėgas, Valstybės kontrolė rekomendavo tobulinti savanorių ugniagesių pasitelkimo gesinti gaisrus ir atlikti gelbėjimo darbus tvarką.

Administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) **už priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidimus nustatyti baudų dydžiai yra neadekvačiai maži**, vertinant nusižengimo keliamą pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei. Skiriamos baudos neatgraso nuo pažeidimų, neskatina šalinti nustatytų pažeidimų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Priešgaisrinės saugos įstatymas dėstomas nauja redakcija, keičiant pavadinimą į *Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymą* ir papildant nuostatomis apie priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamus žmonių ir turto gelbėjimo darbus.

Nustatoma, kokius gelbėjimo darbus organizuoja ir (ar) atlieka PAGD ir kokius gelbėjimo darbus atlieka SPT. **SPT pavedama atlikti tokius pačius (visus) gelbėjimo darbus kaip ir PAGD.** Pateikiamas atliekamų gelbėjimo darbų sąrašas: (a) gelbėja žmonių gyvybę vandenyje, aukštyje bei gylyje, taip pat įvykus gamtiniam, eismo ar kitam techniniam įvykiui; (b) kartu su atsakingomis institucijomis stabdo radioaktyviojo užterštumo plitimą; (c) kartu su atsakingomis institucijomis stabdo pavojingų cheminių medžiagų, patenkančių į aplinką ir keliančių grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ir (ar) aplinkai, plitimą; (d) vadovaudamasis tarpusavio susitarimais talkina skubiosios pagalbos tarnyboms, teikiančioms pagalbą gyventojams, kai yra iškilęs tiesioginis pavojus žmogaus gyvybei, sveikatai ir turtui.

Nustatoma gaisrų prevencijos organizavimo sistema, institucijų funkcijos bei atsakomybė koordinuojant gaisrų prevenciją. Nustatoma, kad **Vidaus reikalų ministerija organizuoja gaisrų prevenciją**, teikia rekomendacijas dėl gaisrų prevencijos gerinimo ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms ir įstaigoms bei savivaldybėms, taip pat **koordinuoja tarpinstitucinį bendradarbiavimą gaisrų prevencijos srityje**. PAGD koordinuoja gaisrų prevencijos įgyvendinimą.

Pavedama **vidaus reikalų ministrui tvirtinti valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą**, kitoms ministerijoms ir institucijoms teikti pasiūlymus šiam planui. **Nustatomi gaisrų prevencijos įgyvendinimo būdai:** nustatant teritorijų planavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, statinių projektavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, objektų eksploatavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, atliekamų darbų priešgaisrinės saugos, įgyvendinant gaisrų prevencijos veiksmų planus, vykdamas prevencines akcijas ir šviečiant gyventojus priešgaisrinės saugos klausimais, organizuojant apsilankymus gyventojų būstuose.

Siūloma valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams suteikti teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka **fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus**, siekiant fiksuoti svarbius įrodymus, neteisėtus asmenų veiksmus, vykdomų patikrinimų ar tyrimų eigą ir kitą su valstybinės priešgaisrinės priežiūros įgyvendinimu susijusią informaciją. Dėl to, pildomas asmens teisių ir laisvių apribojimus užtikrinant priešgaisrinę saugą ir atliekant gelbėjimo darbus reglamentuojantis straipsnis ir **nustatoma, kad įstatymo nustatytais atvejais galimi teisės į privataus gyvenimo neliečiamumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą apribojimai.**

Vidaus reikalų ministrui pavedama nustatyti VPGT ir SPT padalinių skaičių ir išsidėstymą

vadovaujantis Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytais kriterijais ir esant PAGD teikimui, kuris rengiamas konsultuojantis su suinteresuotomis savivaldybėmis. Tokiu reguliavimu atsižvelgiant į STRATA rekomendaciją³ pertvarkyti ugniagesių komandų išdėstymą, atsižvelgiant į gyventojų tankį, vertinant gaisrų bei žuvusiųjų skaičių, gaisrų kilimo riziką, taip pat ir 2021 m. Valstybės kontrolės rekomendacijas valstybės mastu įvertinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų poreikį ir nustatyti, kiek ir kokių ugniagesių komandų būtina suformuoti, bei peržiūrėti pajėgų išdėstymą, kad pajėgos, galinčios atlikti visus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus, į įvykio vietą atvyktų standarte nustatytu laiku. Tikimasi, kad patobulinus ugniagesių komandų tinklą sutrumpės pajėgų atvykimo į įvykio vietą laikas, o ugniagesių komandos, kurių veiklos teritorija persidengia, bus perdislokuotos, taip užtikrinant efektyvų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir didesnę gyventojų saugumą. Planuojama, kad po pokyčių į ne mažiau kaip 85 proc. įvykių miestuose ir kaimo gyvenvietėse pajėgos atvyks atitinkamai per 8 min ir 18 min. ar greičiau.

Projektu **tikslinamos savivaldybių institucijų funkcijos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse**, išskiriant savivaldybės tarybos, mero ir savivaldybių priešgaisrinės tarnybos kompetencijas.

Siūloma nustatyti, kad savivaldybės taryba gali priimti sprendimą sudaryti sutartį su PAGD dėl SPT nustatytų funkcijų ir jų vykdymui naudojamo turto perdavimo VPGT. Toks reguliavimas siūlomas atsižvelgiant į Radviliškio r. savivaldybėje įgyvendinamo bandomojo modelio teigiamus rezultatus ir siekiant įtvirtinti teisinį pagrindą pagal kurį visos savivaldybės, kuriose yra įsteigtos SPT, savanoriškai galėtų SPT vykdomas funkcijas sutartimi perduoti vykdyti PAGD. Būtų sudarytos galimybės dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos pertvarkos kryptimi palaipsniui pereiti prie bendros, centralizuotos sistemos. Įvertinus organizacinius ir finansinius išteklius, planuojama, kad kasmet PAGD galėtų perimti iki 5 SPT (po 1 kiekvienos PAGD priešgaisrinės gelbėjimo valdybos veiklos teritorijoje) funkcijas.

Nustatoma, kad **gaisro gesinimui ir gelbėjimo darbams vadovauja gelbėjimo darbų vadovas**, derinant įstatymo nuostatas su Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme nustatyto reguliavimu.

Siūloma nustatyti, kad **vykdant gaisrų gesinimo ar gelbėjimo darbus gelbėjimo darbų vadovo sprendimu gali būti sudaromas darbų koordinavimo štabas** – laikinojo vadovavimo pajėgoms struktūra, vykdanči gelbėjimo darbų vadovo nurodymus, į kuri įtraukiami gaisro gesinime ar gelbėjimo darbuose dalyvaujančių skubiosios pagalbos ir kitų tarnybų, organizacijų atstovai.

Siekiant užtikrinti vienodą VPGT ir SPT pasirengimą, **nustatoma, kad pretendentai į SPT ar VPGT darbuotojo pareigas, baigę įvadininius mokymus, privalo išlaikyti egzaminą Ugniagesių gelbėtojų mokykloje.** Pagal dabar galiojantį reguliavimą SPT darbuotojai gali būti egzaminuojami kitų mokymo paslaugų teikėjų,

Tobulinamas savanorių ugniagesių veikos organizavimo modelis, siekiant sudaryti sąlygas pasitelkti įvairias savanoriška veikla užsiimančias organizacijas, nepriklausomai nuo jų dydžio bei veiklos organizavimo ypatumų, kas suteiks galimybę didinti aktyvių savanorių skaičių ir vystyti veikiantį savanorių ugniagesių tinklą šalyje. Planuojama, kad 2025 m. pabaigoje savanorių ugniagesių, dalyvaujančių gesinant gaisrus ir kurie buvo pasitelkti gesinti gaisrus, dalis pasieks 75 proc. (2019 m. – 28 proc.). Nustatoma, kad **savanorių ugniagesių veiklos organizatoriais gali būti Savanoriškos veiklos įstatyme nurodyti juridiniai asmenys, kurių pagrindinė veiklos sritis ar viena iš veiklos sričių yra priešgaisrinė sauga ir (ar) gelbėjimo darbai ir kurie veikia pagal su PAGD sudarytą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo sutartį.** Savanorių ugniagesių veiklos organizatoriaus sutartyje su PAGD būtų nustatyta vietovė, kurioje atliks darbus organizacijos nariai, nurodyti darbai, kuriuos atliks organizacijos nariai, jų pasitelkimo tvarka ir kita. **PAGD pavedama koordinuoti savanoriškų ugniagesių organizacijų veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse.**

Siūloma nustatyti pareigą savanoriškai ugniagesių organizacijai apdrausti savo narius draudimu nuo nelaimingų atsitikimų.

Atsisakoma galiojančio savanoriškos ugniagesių veiklos finansavimo modelio, kai SPT iš sutaupytų lėšų galėjo finansuoti savanorių poreikius, ir siūloma nustatyti, kad dėl savanoriškos ugniagesių organizacijos

³ 2022 m. Vyriausybės strateginės analizės centro tyrimo „Priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos vertinimas, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo“ ataskaita.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

pasirengimo atlikti sutartyje nurodytus darbus, teikti pagalbą ir (ar) paslaugas, šių darbų, pagalbos ir (ar) paslaugų atlikimo (teikimo) patirtos išlaidos kompensuojamos Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka. Siūlomas reguliavimas grindžiamas kitose srityse taikoma praktika, kad savanoriška veikla finansuojama per realiai patirtų išlaidų kompensavimą, kadangi iš anksto nėra žinoma, kiek bus savanorių, kiek jų dalyvaus veiklose ir pan., todėl tikslinga orientuotis į patirtų išlaidų kompensavimo modelį.

Kartu teikiamu ANK pakeitimo projektu **siūloma griežtinti atsakomybę už priešgaisrinės saugos reikalavimų ar taisyklių pažeidimus, didinant baudas už priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimus.**

Kartu teikiamu Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo projektu **tikslinama priešgaisrinės saugos valstybinės (valstybės perduotą savivaldybėms) funkcija, papildant ją gelbėjimo darbais.**

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Nustatomas įstatymo naujos redakcijos įsigaliojimas 2024 m. liepos 1 d.

Nurodoma, kad papildomų lėšų iš valstybės biudžeto įstatymui įgyvendinti nereikės.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektai rengti Vidaus reikalų ministerijai bendradarbiaujant su PAGD.

Rengėjai nurodo, kad projektai buvo atskirai pristatyti ir aptarti su Lietuvos savivaldybių asociacija, Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Nacionaline gaisrinės saugos asociacija, Lietuvos gaisrinės saugos asociacija, Nacionaline ugniagesių vadovų sąjunga.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektai derinti su Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Teisingumo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija, Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacija, Nacionaline gaisrinės saugos asociacija, Lietuvos gaisrinės saugos asociacija, Nacionaline ugniagesių vadovų sąjunga, Nacionaline nevyriausybinių organizacijų koalicija.

Pastabas ir pasiūlymus dėl projektų pateikė Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybės, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas, Nacionalinė gaisrinės saugos asociacija, Lietuvos gaisrinės saugos asociacija, Nacionalinė ugniagesių vadovų sąjunga. Kiti subjektai, kuriems derinti buvo pateikti projektai, pastabų dėl jų neturėjo.

Rengėjai nurodo, kad projektai buvo pataisyti ir papildyti pagal gautas pastabas ir su daugeliu iš pastabų teikėjų papildomai suderinti darbo tvarka. Pridedama derinimo pažyma dėl neatsižvelgimo į Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo pasiūlymą projektą papildyti nuostatomis dėl pareigūnų tarnybos ypatumų, susijusių su specifine veikla (padidėjusio pavojaus). Rengėjų vertinimu, šie klausimai atliepti Vidaus tarnybos statuto projekte.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektais įgyvendinama Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 11.6.2 papunkčio priemonė – patobulinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo.

Siekiama įgyvendinti Valstybės kontrolės 2021 m. kovo 22 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VAE-2 „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ rekomendacijas.

Projektai tiesiogiai susiję su Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programoje, patvirtintoje Seimo 2023 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIV-2088, išskirtu prioritetu – priešgaisrinės saugos efektyvumo didinimas, ir nustatytais jo įgyvendinimo kryptimis: (1) šalinama priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos fragmentacija, kuriant centralizuotą šios sistemos modelį; (2) stiprinami priešgaisrinių gelbėjimo

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

pajėgų pajėgumai; (3) plėtojama ir stiprinama savanorių ugniagesių veikla; (4) stiprinama gaisrų prevencija; (5) plėtojamas visuomenės švietimas priešgaisrinės saugos klausimais.

Dėl projektu siūlomo reguliavimo atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus:

1. Projekte reglamentuojami PAGD atliekami gelbėjimo darbai, konkrečiai juos apibrėžiant (išvardinant). Pagal Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymą priešgaisrinės gelbėjimo pajėgoms pavesta vykdyti gelbėjimo, neatidėliotinus ir kitus darbus, neapibrėžiant jų apimties. Projekte pateikiama gelbėjimo darbų sąvoka, kuri skiriasi nuo apibrėžtos Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, tuo tarpu kitos vartojamos sąvokos (pvz., gelbėjimo darbų vadovas, įvykis ir kt.) suprantamos kaip minėtame įstatyme. **Siūlome suderinti projekte nustatomą reguliavimą su nustatytu Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme.**

2. Nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme nustatyta, kad PAGD įgyvendina įstatymų nustatytus krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinius, *organizuoja ir koordinuoja priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus*. Projekte PAGD nėra nustatoma gelbėjimo darbų koordinavimo funkcijų, todėl **vertintina projekto atitiktis Nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme nustatytai PAGD kompetencijai, kuri pagal minėtą įstatymą turėtų apimti ir gelbėjimo darbų koordinavimą.**

3. Vienas iš nurodytų projekto tikslų – konsoliduoti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (VPGT) ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų (SPT) veiklą, aiškinamajame rašte konstatuojama (kas atitinka ir 2021 m. Valstybės kontrolės išvadas ir 2022 m. STRATA tyrimą), kad susiformavusi dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistema stokoja efektyvumo, jos veikla ir funkcijų pasidalijimas yra fragmentuoti (šiuo metu pagrindinės institucijos, užtikrinančios gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus, yra VPGT ir 50 SPT; dirba apie 5,5 tūkst. ugniagesių). **Siūlome šiam tikslui pasiekti siūlomų priemonių tinkamumą pagrįsti, atsižvelgiant į tai, kad:**

(1) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkcijas atliks PAGD, taip pat ji lieka valstybės perduota savivaldybėms funkcija. Be to, **vienoda apimtimi** – pagal projektą savivaldybės priešgaisrinė tarnyba (SPT), atlikdama valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų funkciją, gesina gaisrus, įgyvendina gaisrų prevenciją ir atlieka taip pat ir visus VPGT priskiriamus gelbėjimo darbus. Taigi, **valstybė deleguoja savivaldybėms atlikti tas pačias funkcijas, kurias atlieka PAGD;**

(2) SPT darbuotojai nėra statutiniai valstybės tarnautojai, atitinkamai jiems taikomi žemesni reikalavimai. Tuo tarpu **SPT darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, iš esmės atliks tokias pačias funkcijas kaip ir statutiniai PAGD valstybės tarnautojai.** Nėra pateikta informacijos, **ar visos SPG yra pajėgios (pasirengusios) visas numatomas funkcijas atlikti** (nurodoma, kad įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų poreikio nėra);

(3) projektu siūloma nustatyti, kad savivaldybės taryba gali priimti sprendimą sudaryti sutartį su PAGD dėl SPT nustatytų funkcijų ir jų vykdymui naudojamo turto perdavimo VPGT, tokiu būdu, kaip nurodoma aiškinamajame rašte, įstatyminiu lygmeniu būtų sudarytos galimybės dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos pertvarkos krypties, kai esant PAGD ir savivaldybių (SPT) valiai ir suinteresuotumui, palaipsniui būtų pereinama prie bendros, centralizuotos sistemos. Tačiau nėra aišku (nenustatoma), kokios būtų būtinos tokios sutarties sąlygos, kokiais atvejais ar pagal kokius kriterijus tokia sutartis būtų sudaroma. Kartu teikiamas Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo priešgaisrinė sauga paliekama valstybės perduota savivaldybėms funkcija, ją papildant gelbėjimo darbais, ir nenumatant jokių išlygų dėl šios valstybės perduotos savivaldybėms funkcijos nevykdymo.

Projektas taisytinas iš esmės pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. lapkričio 12 d. išvadoje Nr. NV-2772 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS

- ☒ Esminės
- ☒ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio
- ☒ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos
- ☐ Pastabų nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapatauskienė

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOŠ FORMA

	Viešojo valdymo grupė